

spanningen kwijt te raken. Maar zijn de natuurhistorici dan de enigen, die langs de vloedlijn in het mulle zand sjouwen? Nee, de echte strandjutter zie je daar ook, maar die verspilt zijn energie niet aan flessen, en wat de „nette” mensen betreft, die baggeren niet aan de voet van het duin, maar zoeken het dichters langs het water.

Onnodig te zeggen, dat het met die scherven niet zo best zit. Het is niet alleen een naar gezicht, maar ze zijn bliksems gevaarlijk. „Ze stuiven wel onder” zeggen we, maar ze stuiven ook weer bloot, in ieder geval lopen elk jaar zowel kinderen als volwassenen in de zomermaanden bloedende wonden op aan dat scherpe glas en het heeft de vakantie al van menigeen grondig bedorven.

Stappen in Londen om de Britse varens-gasten te bewegen in 't vervolg de lege flessen netjes in het ruim te stouwen, dat is toch wel een beetje vervelend. Laten wij dus afspreken: liggen laten!

Zegt het voort en wel bedankt.

Gaaien, brood en regen

door Freek van der Meer

In juni 1956 kampeerden we ruim twee weken in een woonwagen op de Veluwe. Het was, zoals dat heet, onze „zomervacantie”. Wat zegt U, regen? Ja, vriendelijk dank voor uw medeleven. Van de zestien dagen waren er drie droog en één hiervan was nog zonnig ook. Overigens hebben we ontdekt, dat ook het weer in zijn slechtheid vol afwisseling kan zijn: behalve miezer- mot-, stort-, plens-, hoos- en „gewone” regen, hadden we onweersbuien, hagel, mist, storm en zelfs nachtvorst, die onze veldfles (meegenomen voor koele drank) promoveerde tot warmwaterkruik. U ziet dus, dat we in die twee weken, met uitzondering van sneeuw, het hele Nederlandse weerrepertoire hebben afgewerkt.

De woonwagen stond op het terrein van een buitenplaats, op verre afstand beschermd door boontjes met de dreigementen, voortvloeiend uit artikel 461 W.v.S., die ons een verblijf buiten de bewoonde wereld garandeerden. Aan drie zijden was hij weggedoken tussen een heerlijke wirwar van dennen, sparren, eiken, beuken, vogelkers en lijsterbes. Ervóór was een veldje van enkele vierkante meters oppervlakte, begroeid met heide en gras; daarachter rees het struikgewas op.

Het weer werkte dus, op z'n zachtst gezegd, niet mee. De eerste dag was het motregen, die ons niet belette om er op uit te trekken. De volgende bracht een plensbui met achturige werkdag en zo ging het door.

De paden veranderden in snelstromende beekjes en kleverige modderpoelen. Weldra beseften we dan ook, dat er van de voorgenomen fiets- en wandeltochten door de bossen en over de hei weinig of niets zou terechtkomen en dat we ons meer op terreinverkenning-tussen-de-buien-door moesten gaan toeleggen.

Nu was het stukje Veluwe, waarop we ons kampement hadden, daarvoor bij uitstek geschikt. Het tintelde van het vogelleven. Tuinfluiter, fitis, spotvogel en vink zochten voedsel in de struiken rondom. De geelgors prevelde zijn zeurdeuntje op de roggeakker in de buurt. Iedere dag trok er een koolmees met een stel gezellig kletsende jongen door de hoge kruinen, terwijl zijn gekuilde neef zijn naaimachineliedje liet snorren, als hij de dennekegels

inspecteerde. En 's avonds klonk het „pioe-tek-tek” van de gekraagde roodstaart, begeleid door het smidshamerliedje van de tjiptaf en het gezang van merel en zanglijster.

Van de grotere vogels (eksters, zwarte kraaien, kauwtjes en vlaamse gaaien) hebben vooral de laatste ons menig prettig uurtje bezorgd. Want hoe gaat het? Als de regen tot gevolg heeft, dat je uren achtereen de natuur moet beschouwen door een geopende woonwagendeur, dan probeer je op het plekje, dat je kunt zien, zoveel mogelijk afwisseling te brengen. Eén van onze hulpmiddelen hiertoe was in dobbelsteentjes gesneden wittebrood. Dit bleek vooral voor de vlaamse gaaien een lekkernij te zijn, waardoor ze hun schuwheid spoedig vergaten.

Kort na onze aankomst waren ze tot op grote afstand niet te benaderen. Maar het brood deed wonderen. Eerst werd het vanuit een veilige, hoge boomtop van alle kanten bestudeerd. Dan daalden ze voorzichtig tot in de laagste takken. Tenslotte waagde de brutaalste de stap: hij klapwiekte omhoog, hipte met een paar dwaze sprongen op het brood af, kaapte een stuk weg en verdween. Spoedig waren ze echter tammer (of brutaler?), zodat we het brood dichtbij konden leggen en later haalden ze het vlak voor de deur van de woonwagen weg.

Dit bracht ons op het idee te trachten deze fraaie vogels op de foto te krijgen. Het toestel werd op het statief juist binnen de geopende woonwagendeur geplaatst. In het midden van de wagen stond een tafeltje met een veldboekje (je wilt toch wat natuur hebben, al regent het!) en tegen de achterwand was het bed. Het is moeilijk zich een meer gerieflijke schuilhut in te denken. Ik nam plaats op het bed met de aftrekdraad in de hand en dook weg achter de kleurige inhoud van de vaas op de tafel, die zó was geschikt, dat tussen korenbloemen, kamille en boksbaard door juist het brood zichtbaar was. Om de gezelligheid compleet te maken, lag m'n pijp binnen mijn bereik en was, al naar het uur van de dag, koffie of thee beschikbaar.

Nu zou in dit verhaal moeten staan, dat de vogels ons geduld lange tijd op de proef stelden. Maar het tegendeel was waar. De eerste gaai kwam al aangevlogen, toen ik het toestel in gereedheid bracht en wachtte in een boom. Daarna vloog hij naar een struik, vlak voor de deur, keek strak naar het toestel om de nieuwe situatie op te nemen, zei „Kek-kek” en hipte neer op het brood. Spoedig was hij terug, gevolgd door soortgenoten. We hadden tientallen opnamen kunnen maken, als de steeds neerstromende regen dit niet onmogelijk had gemaakt. De gaaien trokken zich echter noch van het weer, noch van het fototoestel iets aan.

Regelmatig streken zij neer, schrokken een paar stukken brood naar binnen en namen meestal een stuk in de snavel mee. Vermoedelijk hadden zij jongen en dienden onze dobbelsteentjes wittebrood voor de vegetarische afwisseling van het minder sympathieke jonge-zangvogelsmenu, dat gaaien plegen te hebben.

Het was ook opmerkelijk, dat de vogels alle duidelijk hun eigen gewoonten hadden. Eén was er, die steeds weer op dezelfde tak van een in de buurt staande den neerstreek. Als er brood op het balkonnetje voor de woonwagendeur was gestrooid, was er een gaai, die op zijn bonkpoten deftig de drie treden van het trapje opsprong, terwijl zijn familieleden uit andere richtingen aanvlogen.

Eén vogel was er, die op zijn gemak van het brood zat te eten. Opeens, hij

Een van onze klanten neemt een stuk brood mee voor zijn jongen.

Onze ideale schuilhut.

had juist een stuk in de snavel, kreeg hij het fototoestel in het oog. Als betoverd bleef de gaai met het brood in de bek secondenlang naar de lens zitten kijken. Werkelijk een zot schouwspel. Ook hebben we gezien, dat de gaaien in de omgeving de toppen der eikebomen afzochten naar rupsen. De gaaien zijn rovers bij uitstek. Bij de buitenplaats liep een krielhen met vier kuikens. Toen ze even uit het hok ontsnapten, roofden de gauwdieven er drie van weg. Ook andere staaltjes werden ons verhaald over jonge zangvogelfamilies, die door de gaaien geheel werden uitgeroeid. Het is daarom geen wonder, dat wij, bezoekers uit een streek, waar vlaamse gaaien vrijwel niet voorkomen, deze fraaie vogels met andere ogen bekeken dan de bewoners van de Veluwe. Al deed het ons goed te bemerken, dat men ook daar deze brutale rakkers als kleurige stoffering van onze bossen toch niet graag zou missen.

NIEUWS VAN DE WETENSCHAPPELIJKE MEDEDELINGEN EN DE BIBLIOTHEEK.

Er is goed nieuws. De Wetenschappelijke Mededeling no. 20 „*De Nederlandse Reptielen*” van C. F. v. d. Bund is van de pers en bij onze administrateur te bestellen. Voor de prijs van f 1.55 ontvangt U een boekje met 14 pagina's tekst en 6 pag. afbeeldingen. De schrijver heeft in dit boekje zeer veel eigen waarnemingen verwerkt, vele van de vermelde biologische gegevens zijn nieuw. De tekenaar, ons lid M. J. C. Kolvoort, maakte voor deze Mededeling 15 tekeningen, die stuk voor stuk kunstwerkjes zijn. Door de opname van nog vijf verspreidingskaartjes is dit nummer één van de best geïllustreerde van onze reeks. We rekenen op zeer veel bestellingen.

De verkoop van no. 11 van onze Natuurhistorische Bibliotheek „*Kevers en hoe deze te determineren*” door P. J. Brakman verloopt zeer vlot. Nog nooit verkochten we van een boek zoveel exemplaren in zo'n korte tijd. De prijs van f 5.— voor onze leden is dan ook zeer laag. Een boekje met zoveel zwart-wit- en kleurenplaten en met zo gedegen inhoud verdient een snelle verkoop. De oplage is nog niet uitverkocht, U kunt dus nog bestellen.

Van de tweede druk van het „*Gallenboek*” door Prof. Dr W. M. Docters van Leeuwen is de copie nu geheel gezet. De samensteller is druk bezig aan de laatste correctie en met het samenstellen van het register. Het ligt in de bedoeling het boek 1 januari '57 in de winkel te hebben. Er wordt thans ook hard gewerkt aan de uitgave van „*De Nederlandse Trekvlinders*”. De copie van B. J. Lempke en ook de vele tekeningen van G. Bank Jr. zijn in ons bezit. De leden van de